

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 24.02.2005

Internt nr:

Erstatter dato: 27.08.2001

Aluminiumsulfat - 40% løsning

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FORETAK

HANDELSNAVN	Aluminiumsulfat - 40% løsning
BRUKSOMRÅDE	Fellingsmiddel for rensing av vann.

Nasjonal produsent/importør

Foretak	Wallax as
Adresse	Postboks 135
Postnr./sted	1309 Rud
Land	Norge
Telefon	67 17 75 00

2. OPPLYSNINGER OM KJEMISK SAMMENSETNING

Nr.	Ingrediensnavn	EC-nr.	Cas-nr.	Kons.	Merking
1	Aluminiumsulfat		10043-01-3	30 - 60 %	Xi,R41
2	Vann	231-791-2	7732-18-5	60 - 100 %	

Tegnforklaring: T+=meget giftig, T=giftig, C=etsende, Xn=helseskadelig, Xi=irriterende E=eksplosiv, O=oksidierende, F+=ekstremt brannfarlig, F=meget brannfarlig, N=miljøskadelig, Krefit=kreftfremkallende, Mut=arvestoffskadelig, Rep=reproduksjonsskadelig, Kons.=konsentrasjon

INGREDIENSKOMMENTARER

R-setninger nevnt i punkt 2 er listet opp i punkt 16 med fullstendig tekst.

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Irriterende

HELSE

Fare for alvorlig øyeskade.

BRANN OG EKSPLOSJON

Ikke brannfarlig, men brennbar.

MILJØ

Store utslipp kan virke negativt i et vannmiljø pga. lokal pH-senkning.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

GENERELT

Den skadede flyttes straks fra eksponeringskilden. Sørg for ro, varme og frisk luft.

INNÅNDING

Sørg for ro, varme og frisk luft. Ved tegn til tap av bevisstheten eller annet ubehag må lege kontaktes. Gi kunstig åndedrett ved åndedrettsstans.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 24.02.2005

Internt nr:

Erstatter dato: 27.08.2001

Aluminiumsulfat - 40% løsning

HUDKONTAKT

Skyll straks med mye vann. Smør på fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett.

ØYEKONTAKT

Skyll øyet STRAKS med mye vann mens øyelokkene løftes. Fjern evt. kontaktlinser. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Den skadede skal snarest behandles av lege.

SVELGING

FREMKALL IKKE BREKNINGER! Skyll straks munn og svelg med vann. Gi 1-2 glass vann eller helst melk. Kontakt lege hvis ubehag oppstår.

MEDISINSK INFORMASJON

Generell helsekontroll. Kontakt Giftinformasjonssentralen, tlf. 22 59 13 00, for ytterligere informasjon om giftighet og behandling.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

EGNET BRANNSLUKKINGSMIDDEL

Pulver, skum eller karbondioksyd (CO₂).

BRANNSLUKKINGSMETODER

Fjern eller avkjøl beholdere med vann. Fjern branntruede beholdere, hvis mulig uten risiko for personellet. Brannen bekjempes fra mest mulig beskyttet plass.

BRANN- OG EKSPLOSJONSFARE

Ikke brannfarlig, men brennbar. Ved brann dannes giftige gasser. Svovelholdige gasser (SO_x).

PERSONLIG VERNEUTSTYR VED SLUKKING AV BRANN

Generelt: Evakuér alt personell, ta på verneutstyr for brannslukking. Bruk bærbart pusteapparat når produktet er involvert i brann.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

SIKKERHETSTILTAK FOR Å BESKYTTE PERSONELL

Benytt nødvendig verneutstyr. Se tiltak for personlig vern under punkt 7 og 8.

SIKKERHETSTILTAK FOR Å BESKYTTE YTRE MILJØ

Unngå at større mengder av produktet slippes ut i vannkilder, kloakk eller miljøet generelt.

METODER FOR OPPRYDDING OG RENGJØRING

Spill kan pumpes eller absorberes i tørt, inert materiale som sand, jord e.l. Nøytraliser eventuelt med hydratkalk. Oppsamlet materiale lagres på tette, merkede beholdere og behandles som angitt under kap. 13. Fjerning av rester og avfall. Området vaskes til slutt godt med vaskemidler og vann.

7. HÅNTERING OG OPPBEVARING

HÅNTERING

Unngå søl, innånding av damper og hud- og øyekontakt med produktet. Benytt personlig verneutstyr iht. seksjon 8.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 24.02.2005

Internt nr:

Erstatter dato: 27.08.2001

Aluminiumsulfat - 40% løsning

OPPBEVARING

Lagres i syreressistent beholder. Oppbevares tørt.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

BEGRENSNING OG KONTROLL AV EKSPONERING

Sørg for god hygiene. Fjern tilsølt tøy. Nøddusj og øyedusj skal finnes på arbeidsplassen. Sørg for god ventilasjon.

ÅNDEDRETTSVERN

Anbefaling: Gassfilter B (uorganiske gasser/damper, grått).

ØYEVERN

Bruk tettsluttende vernebriller eller ansiktskjerm ved fare for sprut.

HÅNDVERN

Bruk vernehansker av: Naturgummi, neopren eller PVC. Gjennombruddstid er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte!

ANNET HUDVERN ENN HÅNDVERN

Benytt langermede verneklær som beskytter mot mulig hudkontakt. Gummi- eller plastforkle

ADMINISTRATIVE NORMER

Ingrediensnavn	Cas-nr.	Intervall	ppm	mg/m ³	År	Anm.
Aluminiumløselige salter (beregnet som Al)		8 timer		2,0	2003	

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Tilstandsform	Væske. Noe viskøs.
Farge	Blakket.
Lukt	Ubetydelig.
Løselighet i vann	Løselig i vann.

FYSISKE OG KJEMISKE PARAMETERE

Parameter	Verdi/enhet	Metode/referanse	Merknad
pH i løsning	~ 3	10%	
Tetthet	1,268 g/cm ³		
Viskositet			1)

MERKNADER TIL FYSISKE OG KJEMISKE PARAMETERE

Merknad	Kommentar
1)	Viskositeten øker med fallende temperatur.

10. STABILITET OG REAKTIVITET

STABILITET

Produktet er stabilt under normal lagring og bruk.

MATERIALER SOM SKAL UNNGÅS

Unngå kontakt med: Hypokloritt. Sulfit. Kloritt. Stål, galvanisert overflate.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 24.02.2005

Internt nr:

Erstatter dato: 27.08.2001

Aluminiumsulfat - 40% løsning

FARLIGE SPALTINGSPRODUKTER

Ved hydrolyse dannes svovelsyre. Ved oppvarming >650°C utvikles svoveldioksidgasser (SO_x-gass).

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

INNÅNDING

Kan være lett irriterende på slimhinnene i nese og øvre luftveier.

HUDKONTAKT

Langvarig eller gjentatt hudkontakt kan gi sprukken og tørr hud.

ØYEKONTAKT

Kan gi alvorlig skade.

SVELGING

Svie i nese, hals, svelg og munn.

AKUTTE OG KRONISKE SKADEVIRKNINGER

Hornhineskader.

12. MILJØOPPLYSNINGER

MOBILITET

Produktet er vannløselig og forventes å bli igjen i vannfasen.

BIOAKKUMULERINGS-POTENSIAL

Forventes ikke å bioakkumulere.

ANDRE SKADEVIRKNINGER

Ved hydrolyse dannes aluminiumhydroksid i pH-området ca. 5-7. Denne fellingen er ufarlig for alger, daphnia og fisk. Store utslipp kan virke negativt i et vannmiljø pga. lokal pH-senkning.

KONKLUSJON

Unngå utslipp i naturen.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

GENERELT

Klassifisert som farlig avfall. Avfallet skal leveres til godkjent mottak/innsamlingssted eller behandlingsbedrift. All emballasje skal tømmes og fjernes etter gjeldende regler, eller sendes til gjenbruk uten at merkingen fjernes.

AVFALLSGRUPPER

EAL-kode vurderes av sluttbruker, evt. EAL-kode: 06 01 99 annet ikke spesifisert avfall

Avfallsstoffnummer: 7131 Syrer, uorganiske

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

Kjemikaliet er klassifisert som farlig gods: Ja Nei Ikke vurdert

ANNEN INFORMASJON

Ikke farlig i forbindelse med transport under UN-, IMO-, ADR/RID- og IATA/ICAO-regler.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 24.02.2005

Internt nr:

Erstatter dato: 27.08.2001

Aluminiumsulfat - 40% løsning

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

Irriterende

EF-etikett

Nei

Ja

Ikke vurdert

SAMMENSETNING

Aluminiumsulfat (30 - 60 %)

R-SETNINGER

Nr.	R-setningstekst
R41	Fare for alvorlig øyeskade.

S-SETNINGER

S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene.

S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.

S39 Bruk vernebriller/ansiktsskjerm.

REFERANSER

Forskrift om helsefare-, miljøfare-, brannfare- og eksplosjonsfaremerking (2002).

Forskrift om stoffliste (2002).

Forskrift om farlig avfall (2003).

Transport av farlig gods: ADR, RID, IMDG og IATA.

Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren, 2003.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HMS

INFORMASJONSKILDER

Datablad fra leverandør (17/03/2000).

Arbeidstilsynets brosjyrer om verneutstyr.

Arbeidsmiljøsenenterets hanskeguide.

Hva du må vite, når du bruker åndedrettsvern (Orientering, bestnr. : 539, Arbeidstilsynet).

LEVERANDØRENS ANMERKNINGER

Databladet er kvalitetssikret av PRIDE i henhold til kravene i norsk regelverk. PRIDE ASA er ISO-sertifisert for utarbeidelse og kvalitetssikring av HMS-datablader.

Revidert av: Solvor Hetlelid

PRIDE ASA har ikke ansvar for evt. feil i opplysningene fra importør/produsent.

LISTE OVER ALLE RELEVANTE RISIKOSETNINGER

Nr.	R-setningstekst
R41	Fare for alvorlig øyeskade.

UTGITT: 27.08.2001

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 24.02.2005

Internt nr:

Erstatter dato: 27.08.2001

Aluminiumsulfat - 40% løsning

REVISJONSOVERSIKT

Versjon	Rev.dato	Ansvarlig	Endringer
1.0.0	27.08.2001	Kristin Larsen Dragsund	Utarbeidelse
2.0.0	24.02.2005	Solvor Hetlelid	Revisjon i henhold til regelverksendring

HMSD er utarbeidet av

Foretak	PRIDE ASA
Adresse	Pb. 222
Postnr./sted	4066 Stavanger
Land	Norway
E-post	pride@pride.no
Internett	http://www.pride.no
Telefon	+47 51 44 22 00
Faks	+47 51 44 22 99